

POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z wniosku J. C.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych w Warszawie
o prawo do emerytury,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 17 stycznia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Warszawie z dnia 16 września 2015 r., sygn. akt III AUa 975/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 16 września 2015 r. oddalił apelację J. C. od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIII Wydziału Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 kwietnia 2014 r. oddalającego jego odwołanie od dwóch decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. z dnia 27 września 2013 r., stwierdzających ustanie prawa J. C. z dniem 31 stycznia 2012 r., tj. z dniem uprawomocnienia się wyroku skazującego - do policyjnej emerytury oraz prawa do policyjnej renty inwalidzkiej, a także od decyzji wstrzymującej wypłatę świadczenia emerytalnego od dnia 1 listopada 2013 r.

W sprawie tej ustalono, że J. C. (ur. 12 lipca 1964 r.) w okresie od 16 stycznia 1986 r. do 14 kwietnia 2004 r. pełnił służbę w Policji, z której został

zwolniony z dniem 14 kwietnia 2004 r. na podstawie art. 41 ust. 3 oraz art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1782 ze zm.), tj. w trybie wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby. W dniu 14 kwietnia 2004 r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury i decyzją z 6 maja 2004 r. organ emerytalny ustalił mu prawo do emerytury policyjnej na poziomie 60,37% podstawy wymiaru za 20 lat i 18 dni służby w Policji oraz za 2 lata i 10 miesięcy okresów składkowych przed tą służbą. Następnie 15 czerwca 2005 r. odwołujący złożył wniosek o skierowanie go na badania w celu wydania orzeczenia o stopniu utraty zdrowia w związku ze służbą w Policji. Orzeczeniem Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej MSWiA w W. nr [...] z 2 listopada 2005 r. uznano go za niezdolnego do pracy, z zaliczeniem do drugiej grupy inwalidzkiej pozostającej w związku ze służbą. W konsekwencji decyzją z 7 grudnia 2005 r. organ emerytalny ustalił odwołującemu prawo do policyjnej renty inwalidzkiej na poziomie 70% podstawy wymiaru.

W dalszym toku tej sprawy Sąd Rejonowy w Radomiu wyrokiem z dnia 12 maja 2011 r. skazał J. C. za popełnienie przestępstw z art. 271 § 1 i 3 k.k. i art. 228 § 3 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za czyny popełnione w czasie pełnienia służby w Policji. Po uprawomocnieniu się tego wyroku pismem z dnia 6 września 2013 r. Sąd Rejonowy w Radomiu przesłał odpis prawomocnego wyroku do organu emerytalnego, który 27 września 2013 r. wydał zaskarżone decyzje.

W przedmiotowej sprawie Sąd drugiej instancji w pełni podzielił ocenę prawną wyrażoną przez Sąd pierwszej instancji w motywach zaskarżonego wyroku. Wskazał, że po nowelizacji ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin z dniem 13 kwietnia 2007 r. (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 708 ze zm.) przepis art. 10 ust. 2 tej ustawy stanowi, że skazanie emeryta albo rencisty prawomocnym wyrokiem Sądu za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, popełnione w związku z wykonywaniem

czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, albo za przestępstwo określone w art. 258 k.k. lub wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny pozbawienia prawa publicznych za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe popełnione przed zwolnieniem ze służby, powoduje utratę prawa do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie powyższej ustawy. Przestanką materialną utraty prawa do emerytury policyjnej nie jest data popełnienia czynu zabronionego, o jakim mowa w art. 10 ust. 1 i 2 cytowanej ustawy, ale prawomocne skazanie za to przestępstwo. Natomiast jej art. 39 ust. 1 pkt 5 stanowi, że prawo do świadczenia ustaje w razie skazania funkcjonariusza, który ma ustalone prawo do emerytury lub renty, prawomocnym wyrokiem Sądu. Wykładnia językowa wskazanych przepisów policyjnej ustawy emerytalnej jest jednoznaczna i nie wymaga wsparcia wykładnią funkcjonalną lub systemową.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie: 1/ art. 10 ust. 2 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) w brzmieniu nadanym mu przez art. 4 pkt 2 ustawy z 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej i niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 82, poz. 558) przez pominięcie przy stosowaniu tego przepisu podstawowej zasady prawa, tj. zakazu działania prawa wstecz do odwołującego się, który co prawda, dopuścił się występku objętego zakresem tego przepisu, ale 5 lat przed jego zmianą, przy czym prawomocne skazanie za te występkę nastąpiło dopiero w 2012 r., a więc po blisko 11 latach od ich popełnienia, co nastąpiło wskutek opieszałości organów wymiaru sprawiedliwości, na co odwołujący się nie miał żadnego wpływu, 2/ art. 12 w związku z art. 4 pkt 2 ustawy z 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej (...) w związku z art. 10 ust. 2 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) przez nieuprawnione przyjęcie i interpretację, że ma on zastosowanie do emeryta-rencisty podlegającego przepisom ustawy, podczas gdy ustawa w art. 12 posługuje się pojęciem „funkcjonariusza”, tj. osoby pozostającej w stosunku służby, 3/ art. 2 Konstytucji RP w zakresie ochrony praw nabytych, czego w przypadku odwołującego nie uwzględniono, w związku z tym, że pomiędzy popełnieniem występku a prawomocnym skazaniem za te czyny, przestał on być funkcjonariuszem, ale stał się emerytem policyjnym pobierającym emeryturę od maja 2006 r. oraz rencistą II

grupy inwalidzkiej „bez związku ze służbą” od listopada 2006 r., 4/ art. 32 Konstytucji RP w zakresie równego traktowania obywateli - równości wobec prawa, „wobec faktu przewlekłości postępowania karnego, wskutek którego okazało się, że inni emeryci, do których ma zastosowanie ww. ustawa, którzy popełnili występki objęte dyspozycją skarżonego przepisu, ale wymiar sprawiedliwości ‘zdażył’ ich prawomocnie skazać przed wejściem w życie zmiany przepisów przez art. 4 pkt 2 ustawy z 13 kwietnia 2007 roku o zmianie ustawy o Straży Granicznej (...) pozostają w dalszym ciągu emerytami (rencistami) i pobierają świadczenia emerytalne, bądź rentowe, 5/ art. 45 ust. 1 Konstytucji RP przez pozbawienie odwołującego się prawa do rozpatrzenia sprawy bez uzasadnionej zwłoki wobec faktu, że od popełnienia występku do ukarania prawomocnego minęło prawie 11 lat.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego: „czy w związku z utratą prawa do emerytury nabytej na podstawie przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) legalne jest, że następuje ‘automatyczna’ utrata uprawnień do renty inwalidzkiej, wynikających z uznania emeryta za inwalidę drugiej grupy inwalidzkiej, wskutek ustalenia inwalidztwa w związku ze służbą w Policji - po wcześniejszym (w 2004 r.) przejściu funkcjonariusza na emeryturę, co - w konsekwencji - spowodowało utratę świadczenia rentowego”.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. Warunkiem skuteczności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym,

nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Takim zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, lecz także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Przedstawienie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez sformułowanie problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało, i powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wtedy Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” i to „istotnym” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307). Ponadto, istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w określonej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Konstytucyjność zakwestionowanych w przedmiotowej skardze kasacyjnej przepisów potwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 7 kwietnia 2011 r. (K 4/2009, OTK ZU 2011/3A/20), w którym orzekł, że art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) w związku z art. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej (...) jest zgodny z wynikającymi z art. 2 Konstytucji zasadami niedziałania prawa wstecz oraz ochrony praw słusznie nabytych. Stanowisko takie potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 września 2012 r., II UK 38/2012 (OSNP 2013 nr 15-16, poz. 187), uznając, że pozbawienie prawa do emerytury policyjnej funkcjonariuszy na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) w brzmieniu nadanym przez art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej (...), którzy emeryturę uzyskali przed wejściem nowej regulacji w życie, nie jest sprzeczne z

zasadą niedziałania prawa wstecz i z zasadą ochrony praw nabytych. Z kolei w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II UK 151/2011 (OSNP 2013 nr 5-6, poz. 65) uznano wprost, że materialną przesłanką utraty prawa do emerytury policyjnej nie jest data popełnienia czynu zabronionego, o jakim mowa w art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, a prawomocne skazanie po wejściu w życie zmiany przepisu art. 10. W ocenie Sądu Najwyższego, wyrażonej w uzasadnieniu tego wyroku, dokonana zmiana ustawy nie narusza art. 32 ust. 1 Konstytucji RP i wyrażonej w nim zasady równości wobec prawa wszystkich obywateli znajdujących się w podobnej sytuacji prawnej, a także praw słuszenie nabytych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.